

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno.
četrtletno K 16.50.

Ce si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 5.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Nemci se pripravljajo.

Nemška Avstrija ne more preboleti udarca, ki ga ji je zadala mirovna konferenca z mirovnimi predlogi. Na eni strani tožijo in prosijo njeni državniki, na drugi strani pa prete ter hočejo z orožjem izsiliti ono, česar jim antanta nikdar ne bo priznala. Predvsem jih boli, da so se morali na Koroškem umakniti s slovenskega ozemlja. Hočejo pa tudi na Nižjeavstrijskem in Češkem dobiti nazaj izgubljene postojanke. Danes je javna tajnost, da je Nemška Avstrija v najožji zvezi z Italijo in madžarsko republiko. Dokaz temu je na eni strani ta, da je Italija dejansko in moralno podpirala nemškoavstrijsko vojaštvo na Koroškem in da se je italijanski general Segre skušal vmešavati v pogajanja glede premirja, na drugi strani pa izganja nemškoavstrijska vlada profirepublikanske elemente ter pomaga Madžarski na vseh straneh.

Nemška Avstrija je pa pričela tudi mobilizirati. Dunajski listi z dne 12. junija poročajo iz uradnega vira:

Drago V.

V bolniški postelji.

Bolan sem, hudo bolan. Ne vem prav za prav, koje narave je moja bolezen. Samo to vem, da mi je grozno hudo, da se ne morem ganiti, da me tlači mōra, da imam belo prevlečen jezik, da sem gluhi, na pol slep, da me trese mrzlica, ter da mi ne diši tobak. Ta zadnja prikazen je sigurno najboljši, ali najslabši znak bolezni.

Mirno torej ležim v postelji ter čakam, da se me kdo usmili s svojim obiskom. Nič, nič, nobenega ni, da bi me v srčnem in duševnem strahu tolažil. Vsi so pozabili name, niti jedna usmiljena duša ne misli na ubogega bolnika.

Malo zadremim — — —. Bzzzz pri-brenči kar naenkrat muha, čisto navadna sobna muha, ter kroži samoooblastno krog mojega nosu. Glej, glej, ti dobra živalica se vendar spomniš v tvoji neskončni ljubezni svojega pacienta ki je, oh, tako težko pričakoval obiska. Muhca se vsede na rob moje postelje, ter zvedavo škili (res škili) na me. Filozofične misli me navdahnajo, in polagoma pričnem primerjati to nežno živalico s samim seboj.

Ko bi jaz mogel biti muha, oh kako bi plezal po stenah, se vpijemal slikanih ara-

Nemškoavstrijska vlada je v noti na tukajšnjo italijansko komisijo za premirje z dne 10. junija, ki se je v prepisu sporočila tudi gospodu Allizeju in polkovniku Cuninghameju, na to opozorila, da so boji med češkoslovaškimi in ogrskimi četami zadobili nevaren značaj za varnost Nemške Avstrije.

Vojaške operacije — tako se izvaja v noti — se nevarno bližajo našim mejam in spričo te situacije ni izključena nevarnost, da bo ta ali oni del skušal izsiliti prehod skozi nemškoavstrijsko ozemlje.

Nemškoavstrijska republika smatra za zelo važno, da ohrani v tem boju najstrožjo nevtraliteto. Da more pa to v vsakem slučaju vzdržati, mora razpolagati tudi z vojaškimi pripomočki. Vsléd tega nemškoavstrijska vlada žal zdaj ne more nadaljevati razorožitve narodne obrane (Volkswehr), ki jo je svojčas na iniciativo italijanske komisije za premirje pričela, ter je končati do določenga roka, t. j. do 15. junija t. l.

Ta nota je torej jasen dokaz, da

besk na stropu, ter tudi škiljavo gledal na razne bolnike pod seboj. Ko bi bil sinko moj tudi muha, vsa rodbina muhe, jej to bi bilo krasno življenje. Tangle-foota bi se se-ve vestno ogibal, brenčali bi z rodbino vred okoli nosov največjih neprijateljev, zlezli jim v ušesa, ter jim nagajali na vse mogoče načine.

Ne udam se prevari; vem da ima tudi ta krilata živalca temne dni. Lahko jo zasači usnjen mahač, ki jo vodi spretna človeška roka, in z urnim »čof« bi bil z famijlo vred prilepljen na mrzlo steno. Škoda bi nas bilo! Upoštevam te nevarnosti, ter jih uvidim popolnoma, a vendar me ne zapusti tiha skromna želja, biti svaj enkrat — muha. Samo nečesa se bojim: že te peruti, katerih nimam, so že davno pristigli, kako bi me še le zmrcvarili, ako bi res imel nežne perutnice. In pa še nekaj: Osemnajst nog bi štela moja troglavna rodbina. Za toliko nog obuvala?? Grozna, misel!

Še vedno me gleda muha izzivalno raz spodnjega konca moje postelje. Sem že nervozen. Urno zgrabim capato ter ji grozim. A muha se mi zaničljivo smeje, ter brenči nežno okoli mojega potnega obraza. Ne pomaga škripanje z zobmi, ne pomaga nobena kletvica, muha lavira kakor spreten avijatik

se Nemška Avstrija pripravlja. Tega seveda v diplomatski noti ne bo javno povedala. V svojih zadnjih zdihljajih hoče z orožjem izsiliti ono, česar ji antanta noče in ne bo priznala. Vemo, da jo tudi drugi vzroki silijo k temu, da kliče pod orožje. V nemškoavstrijski republiki so stotisoči brezposelnih, katerim mora vlada nekaj nuditi, da morejo živeti. Z brezposelno podporo ne doseže mnogo, ker s papirnatimi kronami pač ne morejo nasititi lačnih želodcev. In vsled je pač boljše, da obleče nemškoavstrijska vlada te brezposelne v vojaške obleke, jih dobro plača ter pošlje v slovenske in češke dežele ropat in plenit. Obenem pa hoče nemškoavstrijska vlada doseči tudi teritorialen dobiček.

Vprašanje je pa, če se pri tem Nemška Avstrija ne bo nekoliko zmotila. Mi smo na braniku. Naši vojaki-junaki so dozdej požrtvovalno branili svojo domovino in jo bodo tudi vnaprj.

Ne odstopimo niti košček naše zemlje na severu. Zahtevamo pa tudi naš jug, naše Primorje, našo Goriško,

krog moje glave »Wenn ich ein Vöglein wär, flög' ich mit Dir« — — — — —.

Vlakovni pregledniki imajo gotovo težko službo. Ne zavidam jih. Kako težka pa bi še-le morala biti, ako bi jaz kot muha, smeje in zaničevaje 200 odstotno zvišanje voznih pristojbin kratkomalo ignoriral, ter se enostavno vsedel na nos vlakovodje ali na kovčeg kakega vojnega dobavitelja ter frčal brez listka bogve kam! Kontrola bi bila se-ve težka in jaz bi vendar-le dosegel svoj cilj. Moj Bog, kakšne misli ima včasih človek v bolniški postelji.

Carica Mara Branković.

V izložbi tvrdke »Makart« v Mariboru (Gospodska ulica 27) vidimo danes umetno izvedeno sliko krasotice s podpisom: Carica Mara Branković, žena sultana Murada II., spasi-teljka Srbije. *1418 †1487.

Kdo ve danes kaj o tej carici in spasi-teljkinji Srbije? Nihče. — In vendar bi nam Mara naj bila vzgled jugoslovanske žene v vsakem oziru.

Kot hči srbskega despotu Jurja Brankovića in njega žene Jerine, hčerke trapezuntskega carja Jovana Kantakuzina, bila je Mara telesno od narave tako oblagodarjena, da so jo sodobniki v obče Veneri ali slovanski Ledi pri-

našo Istro, našo Dalmacijo, naš — Trst. Kar smo podedovali od svojih pradedov, to hočemo imeti in to si bomo znali priboriti tudi proti novi trozvezi: Nemški Avstriji, Madžarski in Italiji.

Prekmurje.

Pred kratkem je dr. Obal skušal spraviti prekmurske Slovence pod Nemško Avstrijo. Uprlo se je tudi prekmursko vojaštvo. Danes je ta vstaja končana in madžarski komunisti so zopet gospodarji Prekmurja. Ta upor je povzročil v prvi vrsti znani nadporočnik Tkalec, bivši učitelj v Črenšovcih, ki je novembra in decembra lanskega leta neusmiljeno zatiral Medžimurce; seveda je bil takrat v službi Židov in madžarskih grofov. Takoj izza revolucije se je prelevil v strastnega komunisto in je izvajal na Prekmurškem večji teror nego danes pristni madžarski boljševiki. Zatrjuje se, da je ravno s tem terorjem prehitro razkrinkal svoje sebične namene in je prišel navskriž z vlado Bela Kun. Posrečilo se mu je inscenirati upor, da reši samega sebe in si je pridobil tudi prebivalstvo, ki je že davno sito boljševiškega nasilja. Ker pa je uvidel, da nima dovolj moči, se je skušal s pomočjo dr. Obala nasloniti na Nemško Avstrijo, toda navsezadnje se je moral s svojimi maloštevilnimi četami umakniti na Štajersko. Zadnje dni se je nahajal baje v Obrajni. Komunisti v Murski Soboti so izdali te dni letak z naslovom »Lübleni národ!«, kjer dolže Tkaleca, da si je prisvojil milijone državnega denarja. »Našu lepo domovinu je oudu Avstriji. Vam je ligo sze felé. Dobré kormánszke rendelete je naopak vam povedu.« Končno vabijo one, ki »szte nej nikaj krijvi, pritje nazáj domov, nikaj vam ne fcsinijmu.« Baje so sedaj boljševiki s kmečkim prebivalstvom nekoliko obzirnejši. Seveda je ljudstvo slejkoprej sito madžarsko-boljševiškega gospodarstva in si živo želi svobode. Prekmurski bratje, ki so bili stoletja ločeni od nas, ki so hirali pod madžarskim bičem in polagoma izumirali kot zadnji ostanek nekdanje velike slo-

merjali. Pri vsem je ba bila tudi duševno bogato nadarjena. Mila, prijazna in dobrega srca proti vsakemu, je bila globoko čuteča kristjanka, pa tudi navdušena Srbkinja, kar je tudi v vseh svojih dejanjih v življenju osvedočila. —

Bilo je okoli l. 1435, ko je sultan Murad II. celo Srbijo podjarmil. Postopal je pri tem tako okrutno, da se je bilo bati uničenje celega srbskega naroda. Despot je na to prosil za mir, koji se mu je pod pogojem dovolil, da mu da hčerko Maro za ženo, v kojoj se je bil sultan globoko zaljubil. Čeravno je pa bila Mara pravoslavne vere in globokega verskega prepričanja; čeravno ni Turka ljubila in ji je tudi slična usoda Milevine, hčerke carja Lazarja, bila dobro znana, se je vendar udala želji nasilnega snubca, da kot žrtev znabiti olajša trpljenje in nesrečo drage tužne domovine.

L. 1436 je bila Mara v čarobni obleki in opremi oddana na sultanov dvor v Odrinu. Spremljal jo je knez Stjepan, da jo v njeni žalostni usodi po možnosti tolaži. Vendar v tem slučaju tega ni bilo treba. Sultan je Maro res tako odkritosrečno in goreče ljubil, da ji je vsako željo ugodil; in ž njo je častil zanaprej tudi ves srbski narod. Ta ljubezen je tudi trajala do Muradove smrti l. 1449.

Obéudovanja vreden je pri tem Marin značaj. Ona je ostala vse življenje verna Srbkinja po veri in po mišljenju. Njen sin Mahomed je moral, seveda tajno, celo očenaš moliti; s nej nima dohodki je očitno podpirala pravos-

vanske države od Vitave do Mure, morajo z nami pod isto streho.

Političen pregled.

Poljske čete na Ogrskem. Praga, 13. junija. »Venkov« poroča, da so poljske čete vkorakale v ozemlje komitatov Cips in Arva.

Nova „Trozveza“. Lucern, 12. junija. Veliko pozornost vzbuja članek, ki ga objavlja v današnji jutranji »Neue Züricher Zeitung« grof Voltožni, znani zaupnik avstrijskega zunanjega urada in znan političar bivše Avstrije, prijatelj Chlumeckega, Aerenthala, Berchtolda, Czernina in dr. Ta gospod priporoča za bodočnost tesno kooperacijo Ogrov, Avstrijcev in Lahov.

Francoski general na Slovaškem. LDU Lyon, 13. junija. (Brezžično.) Iz Prage poročajo: Francoski general Pariz, bivši vrhovni poveljnik ruskih legij, je odpotoval v Slovaško.

Japonska armada za Rusko. LDU Amsterdam, 8. junija. DKU. Zakasnelo. »Daily Herald« z dne 6. t. m. objavlja brezžično poročilo iz Moskve, da v zvezi s priznanjem admirala Kolčaka namerava ententa poslati mu na pomoč veliko japonsko armado.

Angleži opozarjajo na zvezo med Nemčijo in ogrskimi dogodki. London, 10. junija. »Daily Mail« prinaša uvodnik »Svarimo«, ki vzbuja pozornost in v katerem pravi: »Črni oblaki se zbirajo na meji Čehoslovaške. Naj bodo Zaveznikom pravočasno svarilo pred neizbežno novo nemško ofenzivo, s katero skuša Nemčija v zadnji uri onemogočiti antantin mir. Bela Kunove boljševiške legije so udrle v Čehoslovaško, v ta važni član zdravstvenega kordona, ki smo ga ustvarili, da brani zapad pred kugo iztoka. Mirovna konferenca je sicer poslala Madžarom takoj grožnjo, da se bo proti njim poslužila skrajnih sredstev, če takoj ne preneha napad proti Čehoslovakom. Obseg grožnje in nevarnosti novega srednje-evropskega bloka moramo pregledati. Da li imamo pošla s sistemnim poiskusom madžarskih boljševikov, da sežejo v roko Nemcem, ali je istočasnost samo slučajna, se bodo Nemci madžarskih dogodkov vsekakor poslužili, da prisilijo antanto k boljšim mirovnim pogojem. Nemški »Drahtzieher«-ji, junkerji in židovi, bodo gotovo porabili priliko, da namečejo polena med kolesje kompliciranega stroja mirovne konference.«

Slovenci! Slovenke! Govorite povsod samo slovenski!

lavne cerkve, in za zasebne diplomatske posle je imela svojo pisarno, v koji so se listine v srbsčini izgotovljale.

Po Muradovi smrti je sicer takaj snubil vdovo car Konstantin XI. Palelog, ker je mislil pod vplivom Mare svoj prestol še rešiti, pa ona se po srečnem zakonu ni hotela več udati. Ko je njen sin Mohamed vladu prevzel, je zapustila, čeravno jo je tudi ta odkrito častil, prelestne dvorove in se je podala v Jezevo, v bližino Svetih gor, kje ji je sultan krasna posestva pridobil, in kje je Svetogorske menihe do smrti knježevsko podpirala.

Ni bilo do sedaj znano, kedaj je carica Mara umrla. Našel sem pa v kroniki Sarandaporskega samostana (Macedonija) to popolnoma natančno navedeno. Tam piše krenist k l. 6996 t. j. 1487: »Tože že lieto prjestavi si i blgočastiya carca Mara, djespota Gjurgja dšči, u Jezevu mjesca septembra v petek den 5.«

Ker je pri Osmanih versko prepovedano človeka upodobiti, je edina slika, katero od te srbske krasotice imamo ali poznamo, gotovo še v Srbiji izgotovljena in predstavlja nevestico v isti dobi, starosti in opremi, v kateri je bila v Odrinu ženinu sultanu oddana.

Ako noši srbski denar geslo: »Bog čuva Srbijo«, potem je to res zgodovinsko utemeljeno, kajti Srbija je imela vselej srečo, da je v največji nesreči tudi vedno spasilatelj in spasilke svoje lastne krvi imela, če jo je že tudi vse drugo zapustilo.

Dav, Žunkovič.

Dnevne novice.

Mestni sosvet je imel v petek popoldne sejo, v kateri je bila glavna točka dnevnega reda: Proračun za leto 1919. Iz poročila, podanega od vladnega komisarja, je razvidno, kako škandalozno lahkomišljeno je gospodaril nemški občinski svet. Vsakoletni primanjkljaj so krili z najemanjem novih posojil, namesto da bi skrbeli za redno kritje. Tako so na primer imeli v proračunu leta 1918 primanjkljaja K 893 616-77 in tega so pokrili na ta način, da so najeli 2 milijona kron posojila. S tem je narasel dolg mestne občine na vsoto čez 14 milijonov kron. Za odplačilo in za anuitete tega dolga je treba na leto čez 700.000 K. Mesto je primorano skrbeti za zvišanje svojih dohodkov, da se spravi zopet v red mestno gospodarstvo. V to svrhu namerava zvišati doklade in pristojbine. Seveda bode to zvišanje najbolj zadelo malega človeka. Natančno poročilo o zavoženem gospodarstvu prejšnjega mestnega sveta prinesemo, ko dobimo natančne podatke.

Imenovanje v državni gradbeni službi: Deželna vlada za Slovenijo je imenovala za gradbene komisarje ing. ing. Janko Kukoveca, Fran Zupančiča (dodeljenega ministrstvu gradjevin), Mile Treota, Ante Dolenz, Fran Fišerja in Adolf Dukiča ter za gradbeno adjunkta ing. ing. Feliks Celestino in Josip Porento.

Vabilo k sestanku inženirjev mariborskega okrožja. V svrhu važnega pogovora v stanovskih in strokovnih vprašanjih se vabijo inženirji mariborskega okrožja k sestanku v četrtek 19. t. m. ob desetih. Kraj sestanka: Tegetthoffova cesta št. 45, II. nadstropje, desno (nasproti glavnemu kolodvoru). V imenu sklicatelja inž. Mohorčič.

Pri sprejemnih izpitih za gimnazijo se je letos v Mariboru vpeljala novotarija: učenci morajo delati tudi izpit iz katekizma. Zakaj to novo otežkočenje? Ali se tako malo zaupa katehetom v ljudskih šolah in njihovem učnemu uspehu, da jih je treba na ta način kontrolirati? Prosimo pojasnila.

Graški Nemci zdihujejo. Štajerski deželni zbor je protestiral proti miru v St. Germainu. Najprvo je podal namestnik dež. glavarja dr. Ahrer izjavo, v kateri še vedno zahteva Celje, Maribor, Ptuj in pa Radgono. Potem je pa zdihoval, da bodo Nemci izgubili tudi vodne sile na Spodnjem Štajerskem in pa še mnogo drugih vrednot. O Nemcih na Spodnjem Štajerskem je rekel, da ne bodo nikdar postali prostovoljno državljani Jugoslavije. Mož menda ne ve, da jih nihče k temu ne sili in da so jim vedno vrata odprta v blaženo Nemško Avstrijo. Vendar se je pa večina spodnještajerskih Nemcev že popolnoma vživela v novo državo, kjer se jim dobro godi in kjer jim ni treba stradati kakor v Nemški Avstriji. Seveda mislijo gospodje v Gračcu, da ima samo Nemška Avstrija pravico, izganjati slovenske in sploh slovanske uradnike. V Nem. Avstriji je sto in sto vpokojencev, ki do danes niso dobili niti vinarja pokojnine, dočim je nesrečnica, da bi nemški vpokojenci pri nas ne dobivali pokojnine. Pač je pa ne dobivajo oni Nemci, ki so prisegli zvestobo Nemški Avstriji. Konečno je govoril tudi Wastian, ki se je v svojem govoru posluževal fraz, ki so samo njemu lastne. Zaleteti se je moral seveda tudi v generala Maistra, komur pa menda to ne bo škodovalo.

Slovenski napisi v Mariboru rastejo kakor gobe po dežju. Opozarjamo pa, z ozirom na to, da nekateri obrtniki napravljajo dvojezične napise, da morajo napisi biti samo slovenski ali srbsko-hrvaški, nikakor pa ne nemški. Toliko na znanje, da ne bodo imeli ljudje zastoj dela in stroškov.

Cenzura pri nas in v Ljubljani. Št. 131 našega lista je zaplenila vojaška cenzura zaradi nekaterih mest v podlistku o ranjem jugoslovanskem junaku poročniku Malgaju. Ta podlistek je objavila tudi ljubljanska »Jugoslavija«, ki pa ni bila konfiscirana. O tej konfiskaciji se bo govorilo v Beogradu!

Graška »Tagespošta« ima v Ptuj izbornega dopisnika, ki ne pozna niti razlike

med okrajnim glavarjem in mestnim komisarjem. Tako piše to nemško budalo, da je namesto dr. Pirkmajerja (okrajnega glavarja!) bil imenovan vladnim komisarjem dr. Senčar (vladni komisar za mesto Ptuj!). Nadalje poroča ista, da se v Središču ni odzval vojaškemu poklicu niti eden vojak, dočim je nasprotno resnica, da so se oglašili vsi in ni niti eden ostal doma. Istotako trdi lažnjivi dopisnik, da je v Ormožu ob priliki zadnjega nabora moral vladni komisar bežati, dočim v Ormožu naborov sploh ni bilo. — Vidi se pač, da so se Nemcem okoli »Tagespošta« začeli možgani mešati.

O priliki cvetličnega dneva je darovala Posojilnica v Narodnem domu 1000 K za »Akademijski dom« v Zagrebu. Odbor SZSA, podružnica Maribor, se za ta velikodušni dar tem potom slavni Posojilnici najtopleje zahvaljuje.

Mariborski »Sokol« ima izreden občni zbor v petek dne 20. t. m. ob 20. uri v kmečki sobi »Narodnega doma«. K obilni udeležbi vabi odbor.

Mariborska podružnica SPD priredi v nedeljo 15. t. m. dva izleta. Prvi: celodnevni k Sv. Duhi na Ostriem vrhu. Izletniki se odpeljejo s koroškim vlakom ob 5. uri 5 minut od glavnega kolodvora do Fale, od tam peš do Sv. Duha. Nazaj čez Sv. Križ in Sv. Urban. Drugi izlet poldnevni k Sv. Urbanu; kjer se snidejo z izletniki od Sv. Duha. Odhod druge partije je ob 14. (2.) uri popoldne od kavarne »Central«. Prvi izlet vodi g. Leskovar, drugi g. Premerštein. Planinci in prijatelji narave, pojdite z nami!

A. Sič, »O slovenskih narodnih nošah«. Opisovatelj slov. narodnih vezenin je popisal sedaj že razne vrste naše narodne noše. Narodna noša je prišla v novejšem času zopet do veljave in ob raznih slavnostih nastopa že cela vrsta našega ženstva v njej. Žal, da ne vedno v pravilni opremi, kakršna je bila noša naših prednic in naših prednikov, pri kranjskih, štajerskih, koroških, goriških, istrskih, beneških in ogrskih Slovencih, to je verno in spretno sestavil Sič v tej knjižici. Vsem, ki se zanimajo za narodne noše, knjižico toplo priporočamo. Knjižico je izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ul. 6. Naroča se pri njej. Cena K 3 20, po pošti K 3 50.

Mariborski bioskop. Danes se predstavlja prvič »Carmen«. V glavni vlogi sta glavni umetnici Pola Negri in Harry Liedtke. To je velikanski film, ki je pač po okusu publike. Predelan je po operi »Carmen«. Režijo vodi Ernst Lubitsch. Vsebuje celo vrsto močnih konfliktov in veliko napetost, kar je že razvidno iz imena. »Carmen« je drama v 6 dejanjih ter je jako dobro predelana. Pola Negri krasotica, ki ima glavno žensko vlogo. Njen partner je Harry Liedtke. Končno pa so tudi slike, iz katerih je dosti razvidno, prvovrstne

Izpred sodišča.

Iz porotne dvorane.

V četrtek, dne 12. junija.

Danes stoji pred poroto Jožef Mlakar, obtožen radi hudodelstva uboja po § 140 kaz. zak. Ker niso prišle vse povabljene priče in ker se je skazala potreba, povabiti še nove priče, se razprava preloži.

V petek, dne 13. junija.

Blaž Kramer, okrog 30 let star hlapec v Spodnjem Dupleku, je sklenil si pridobiti za starost nekaj premoženja. Ko je čital, da išče gospa Tratenšek, podjetnica vozne pošte med Gornjo Sv. Kungoto in Mariborom, postiljona, je bil sklep storjen, da stopi v to službo. Ker so se pri gospej Tratenšek v zadnjih letih že večkrat zgodile tatvine in so bili nezvesti postiljoni kmalu najdeni, je hotel Kramer že kar v naprej speljati vse na napačno sled, če bi se tudi njemu ponudila lepa prilika, da kaj ukrade ali poneveri. Kupil si je neizpolnjeno službeno knjižico, si iz repe (!) napravil štampiljo z zelo okornim besedilom »Občinski urad Gorna Se-

narska — Spodna Senarska«, in pa odtisnil v knjižico, pečat rdeče obrobil in vpisal namesto svojega imena Janez Krajnc. S to knjižico je kot Janez Krajnc začetkom februarja 1919 postal postiljon in pridno vozil pošto v Maribor. Dne 17. februarja je dobil na kolodvorski pošti v Mariboru denarno pismo s 5500 K, katero je poštni uradnik spravil v vrečko in zaklenil v škrinjo poštnega voza pod sedežem. Postiljona je še posebej opozoril, naj pazi na denar. Na ta način je bil Kramer-Krajnc opozorjen na denar, odtrgal je desko pod sedežem in si prisvojil denarno pismo. Da ne bi na pošti v Gornji Sv. Kungoti tatvine takoj opazili, je primerno zradiral in popravil karte in urnik, na katerih je bila zaznamovana denarna pošiljatev. Ta korektura se je poštnemu uradniku zdela sumljiva, a mislil si je, da se je kak uradnik-novinec zmotil. Iz previdnosti je pustil zvečer vprašati v Mariboru, kakor tudi, zakaj mu niso poslali denarja, in fako je prišla tatvina na dan. Med tem pa je zginil tudi postiljon Janez Krajnc, ki se je še najužinal, potem pa brez slovesa pustil službo. Vsa poizvedovanja orožništva in državnega pravdnštva po Janezu Krajncu iz Senarske so bila brezuspešna, Blaž Kramer pa je v tem času v Spodnjem Dupleku brezskrbno užival lahko prisluženi denar, ne da bi mislil na prihranke za starost. Zapravil bi vse, če ne bi gospa Tratenšek svojega bivšega postiljona Krajnc 17. aprila slučajno srečala na Glavnem trgu v Mariboru in ga dala aretirati. Blaž Kramer je sicer trdovratno tajil, da bi bil on postiljon Krajnc, pa mu ni nič pomagalo, ker ga je spoznal tudi poštni uradnik in ker so še našli 3700 K pri njem.

Tudi pri sodišču je priznal tatvino, zaradi katere so ga porotniki soglasno spoznali za krivega. Dobil je 2 leti težke, primerno poostrene ječe.

Tudi Marija Štampfer, okrog 30 let stara blagajničarka se je morala zagovarjati zaradi hudodelstva tatvine. Bila je od začetka leta 1918 blagajničarka v trgovini Karla Lotza v Mariboru. V začetku junija 1918 si je začela prisvajati manjše zneske, ki so je plačevale stranke na knjižice. Ker so se ji male tatvine posrečile, je meseca septembra lanskega leta jemala na dan že do 300 K, meseca januarja t. l. pa nekoč že 580 K. Skupna škoda, ki se ji iz knjig in na podlagi kontrolnega traka kontrolne blagajne da dokazati, znaša 7400 K. Spočetka ni bilo jasno, kam je Štampfer spravila toliko denarja. A kmalu se je pokazalo, da je imela ljubčka Wilija Gugla, knjigovodja v Rušah, ki je bil tako nobel, da si je dal plačevati od nje živila in izdatke na skupnih izletih.

Marija Štampfer je svojo krivdo odkritosrčno priznala in porotniki so z 11 (!) glasovi pritrdili vprašanju, da je kriva tatvine. Obsojena je na poldrugo leto težke ječe, poostrene s trdim ležiščem in temnico vsakega četrta leta. Kazen je takoj nastopila.

Vprašamo pa, kako kazen si je zaslužil njen nobel ljubimec?!

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila »Mariborskemu delavcu«).

Načrt generalne stavke meščanstva v Berlinu

Berolin, 14. junija 1919. »Freiheit« poroča o zaupnem sporočilu meščanskega sveta v Berlinu, da se dela velika propaganda za generalno stavko meščanstva. Weimarske čete so popolnoma na strani meščanstva.

Nemčija dobi le teden dni za premislek.

Berolin, 13. junija 1919. »Berliner Tagblatt« poroča iz Versailles: Odgovor antante bo na vsak način izročen v petek zvečer, najpozneje v soboto zjutraj. Nemčija bo imela teden dni za premislek, vendar so v teh sedmih dnevih vračunjeni tudi oni trije dnevi, ki so potrebni za odpovedanje premirja, da se morejo v slučaju, če Nemčija ne podpiše, takoj pričeti vojaške operacije.

Nemčija ne sme upati na ugoden mir.

Berolin, 13. junija 1919. »Berliner Tagblatt« poroča iz Versailles, da se ne sme mnogo računati s tem, da bo antanta kaj odnehala. Glasovanje v Gorenji Šleziji bo dovoljeno. Sprejem v zvezo narodov bo za zdaj še neodločen.

Neodvisni se v Nemčiji zopet gibljejo.

Berolin, 13. junija 1919. Neki odlični član pruskega kabineta je izjavil, da se ne smejo podcenjevati poskusi puča od strani neodvisnih, ki imajo trden namen, v najkrajšem času vreči ministrstvo Scheidemann. Vlada je dobila zaupna poročila o velikih predpripravih neodvisnih za ta puč.

Edvard Bernstein za mirovne pogoje.

Berolin, 12. junija 1919. V današnji seji socialnodemokratskega strankinega zborovanja v Weimarju je govoril tudi Bernstein, ki je izjavil, da je devet desetih mirovnih pogojev, ki jih je postavila antanta Nemčiji, upravičenih. Vsled tega je nastal velikanski hrup. Še le po dolgem času je mogel Bernstein nadaljevati svoj govor, v katerem je priznal Čeho-Slovakom pravico do nemških delov Češke. Vsi drugi govorniki, med temi pruski poljedelski minister Braun, Herman Müller in Adolf Braun so obsojali nastop Bernsteinov.

Milijonska tatvina.

Berolin, 13. junija 1919. Transport denarja, ki ga je poslala uprava Börsigwerških rudnikov in plavžev, je na potu iz Beuthna v Börsigwerk napadlo pet roparjev v vojaški uniformi. Vso vsebino v znesku 1,900.000 mark z vozom vred so odnesli.

Pogajanja antante z ogrskimi protikomunističnimi politiki.

Bern, 13. junija 1919. Ker so ostala dosedanja pogajanja dunajskih antantnih misij glede razjasnitve položaja na Ogrskem brez pozitivnega zaključka, je sklenila komisija za narodnostna vprašanja v Parizu na željo Amerikancev, da se začne pogajati na nevtralnih tleh z ogrskimi politiki. Predposvetovanja se prično v par dneh v Švici, toda ne z onimi ogrskimi politiki, ki so že tu, ker antanta odklanja kombinacijo Windischgrätz-Andrassy. Pač pa se imenujeta Bathfany in Garány, ki sta že dospela v Vevey.

Ukradene italijanske strojne puške na Dunaju.

Dunaj, 14. junija 1919. »Arbeiterzeitung« poroča, da je bilo na letališču v Aspernu ukradenih 21 strojnih pušk in sicer iz hangarja, ki je last italijanske vojaške misije in ki ga stražijo italijanski vojaki.

Velikansk načrt v Ameriki.

New-York, 12. junija 1919. Neki ameriški konzorcij namerava s kapitalom 100 milijonov dolarjev izvesti projekt, ki naj bi omogočil splošno znižanje cen s tem, da bi po vsem svetu otvoril trgovine z živili, oblačili in tobakom.

Grozeča generalna stavka francoskih rudarjev.

Saint-Germain-en-Laye, 13. junija 1919. Generalna stavka francoskih rudarjev bo najbrže izbruhnila 16. t. m. Ne more se gotovo računati, da se bodo pridružile tudi druge strokovne zveze. Morda bo kartel preprečeval samo transport in nalaganje premoga, kar seveda že pomeni najhujši udarec za gospodarsko življenje. V transportnih obratih se stavka nadaljuje. V kovinski industriji je pričakovati sporazuma.

Mesarija Kirbiš

prodaja od pondeljka naprej v tržnici na Glavnem trgu

ker je vsled prezidave mesnica v Vetrinjski ulici zaprta.

MALA OZNANILA.

Hišno administracijo prevzame Ivan Rojko, Cesarjeva cesta št. 11. 3-3

Prodajalec (prodajalka) za špecerijo in gospodična, ki zna opravljati lahka pisarniška dela se sprejmeta. Pismene ponudbe s pogoji na upravištvu.

400 rudarjev

za državne rudokope v Bosni se takoj sprejme v delo pod zelo ugodnimi pogoji. Javiti se je samo osebno vsak petek popoldan pri podpisnem uradu v Mariboru. Odhod vsako soboto v transportih. Za hrano in stanovanje je poskrbljeno. 3-1

Državna posredovalnica za delo, podružnica za Maribor in okolico, Stolna ulica 4.

Prvovrstno slivovko
Vinsko žganje
Vino, novo in staro

razpošilja vsako množino 3-2

Avg. Štelcer, restavrater
„Narodni dom“, Maribor.

Resna ženitna ponudba.

30 letni čevljarški mojster s dobro idočim obrtom želi se seznaniti s gospodično od 18 do 24 let, s večjim premoženjem. In kot dobro vešč v poljedelstvu bi se tudi priženil. Resne ponudbe s sliko, koja se resnično vrne pod »Lepa priložnost 200« na upravištvu lista. 3-3

Pletenje, pod-
pletenje in popravila nogavic
prevzame

Strojna pletarna Valburge Oman
Maribor, Šolska ulica 4.

Restavracija in hotel
pri „Zamorcu“
(hotel „Mohr“), Maribor

Izborna pristna vina. — Lepe tujske sobe.
— Najboljša jedila. — Klubova soba. —
Prostori vrt.

Za obilen obisk se priporočata
Franc in Pavla Jančer.

**Mariborska
specijalna
delavnica za
popravila ur**

F. Kneser i drug
Grajska ulica št. 5.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

I. maribor. strojna pletarna

Ivan Barta

Župnijska ulica št. 6

se priporoča

v izdelovanje vseh pletenin. — Svilene, flor, cvrtnate in volnene nogavice se po ceni izdelujejo in se tudi podpletejo.

Trgovina kolonijalnega blaga
na debelo in drobno

Vladimir Pavlšek

Maribor, Grajska ul. 16
se priporoča!

OBJAVA.

Mariborski denarni zavodi naznanjajo, da so sklenili zvišati obrestno mero vlog na knjižice oziroma na tekoči račun, začeniši

**s prvim julijem t. l.
na 3° čistih**

pri vlogah na tekoči račun z najmanj trimesečno odpovedjo pa

na 3¹/₄° čistih.

Posojilnica v Mariboru

(Narodni dom)

obrestuje od 1. julija 1919 naprej do preklica hranilne vloge na knjižice in vloge v tekočem računu brez odpovedi

po 3°

3-1

proti trimesečni odpovedi

po 3¹/₄°.

Stanje vlog K 15,000.000.—, lastno premoženje nad K 600.000.—, osemtrideseto upravno leto.

Zdravilišče Rogaška Slatina

(poprej Rohitsch-Sauerbrunn)

Začetek zdraviliške sezi je 15. maja 1919. Vsi zdraviliški pripomočki na razpolago. Živila so preskrbljena. Prospekte razpošilja in na vprašanja odgovarja Ravnateljstvo državnega zdravilišča „Rogaška Slatina“.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiskarna: Karl Rabitsch v Mariboru.